

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 52:

Forslag til folketingsbeslutning om SSP-arbejde.

Af Carsten Andersen (SF) m.fl.
(Fremsat 16/1 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

SF's forslag til folketingsbeslutning om SSP-arbejdet kommer for så vidt på et belejligt tidspunkt for Folketingets arbejde. Vi har jo netop afsluttet førstebehandlingen af det forslag, jeg har stillet om ændringer i retsplejeloven, og heri er SSP-samarbejdet et væsentligt element.

Med disse indledende betragtninger har jeg ikke givet SF's forslag mit blå stempel. Det vil det heller ikke få, og det er der flere grunde til.

For det første er forslaget efter sit indhold inderlig overflødig, og for det andet er forslaget fundamentalt forkert.

Overflødig er det, fordi vi siden 1975 har haft et centralt SSP-udvalg nedsat af Det Kriminalpræventive Råd, som netop har haft og stadig har til opgave at forebygge børne- og ungdomskriminalitet i samarbejde mellem kommunernes social- og sundhedsforvaltninger, skole- og fritidsforvaltninger og det lokale politi. SSP-samarbejdet er jo i dag en fuldblyndet kendsgerning i cirka 230 af landets kommuner.

Forkert er det, bl.a. fordi det lokale SSP-samarbejde er og skal være meget forskelligt organiseret i de enkelte kommuner og lokalområder. Vi lægger afgørende vægt ikke blot på princippet om frivillighed, men også på, at det er uhyre væsentligt, at dette meget vigtige arbejde kan gro og foregå på en så fri og ubureaukratisk måde som muligt, hvilket netop er tilfældet i dag, mens SF's forslag efter min opfattelse vil indebære en begyndende bureaukratisering og såmænd nok også ensretning på længere sigt.

Jeg må også sige, at det støder mig lidt, at forslagsstillerne tilsyneladende helt har overset, at Det Kriminalpræventive Råd, der har været katalysator for SSP-samarbejdet, fungerer med en høj grad af privat initiativ indbygget i sig, ligesom der i det centrale SSP-udvalg er en langt bredere repræsentation af de mennesker, der til daglig har med børn og unge at gøre. Jeg ser derfor heller ingen grund til at fjerne denne del af arbejdet fra Det Kriminalpræventive Råd, der nu gennem mange år har udført arbejdet med stor dygtighed og engagement.

Der er i øvrigt mellem socialministeren og mig selv enighed om, at SSP-samarbejdet ikke bør flyttes fra Det Kriminalpræventive Råd til Socialstyrelsen.

Med hensyn til beslutningsforslagets bemærkninger om unge lovovertredere og den debat, vi havde her i Folketinget i februar 1989 om nye reaktioner i stedet for de mange umærkbare tiltalefrafald over for unge mennesker, der begynder på kriminalitet, kan jeg sige, at vi i Justitsministeriet for tiden arbejder på et forslag om iværksættelse af forsøg rundt omkring i landet med sådanne ungdomskontrakter. Det er planen, at forslaget skal udarbejdes i samarbejde med Socialministeriet, så det kan fremsættes i denne folketingssamling.

Jeg skal derfor blot sige, at jeg ikke kan gå ind for det forslag, som SF her har fremsat.

Jytte Andersen (S):

Vi vil i Socialdemokratiet i modsætning til ministeren takke SF, fordi de har fremsat dette forslag.

Som vi tidligere har været inde på, er der grund til at glæde sig over en nedgang i ungdomskriminaliteten til trods for et stigende kulturelt og socialt pres på ungdomsgenerationen. Vi har flere og flere bistandsklienter, vi har flere og flere unge, der ikke får imødekommet deres

[Jytte Andersen]

ønsker om en uddannelse, og vi ser også en tendens til et stigende udbud af voldsfilm og video.

Man kunne på den baggrund egentlig frygte, at ungdomskriminaliteten ville stige. Når den ikke gør det, så er det faktisk på grund af SSP-samarbejdet. Det er, fordi der er nogle engagerede mennesker og organisationer ude omkring, som gør et godt stykke arbejde, som fru Kirsten Lee tidligere på dagen har været inde på. Når jeg siger det på den måde, så er det også for at understrege, at i Socialdemokratiet har vi faktisk den opfattelse, at når ungdomskriminaliteten er steget, så er det ikke på grund af en god socialpolitik eller på grund af en god uddannelsespolitik fra regeringens side, men det er nærmest på trods.

Vi synes også, der er brug for nogle rammer omkring SSP-samarbejdet, og den rapport, som tidligere er blevet nævnt her i dagens debat, sagde jo faktisk, at godt nok fungerer det godt, og det skal vi selvfølgelig støtte, men den sagde jo faktisk også, at der i en tredjedel af kommunerne mangler SSP-udvalg.

Den sagde også, at knap halvdelen af kommunerne havde afsat øremærkede beløb til arbejdet. Og den sagde, at kun en fjerdedel af vores kommuner har ansat SSP-konsulenter.

Rapporten rejste nogle spørgsmål, som vi i Socialdemokratiet synes er vigtige at få afklaret, inden man skrider til nogen ændringer i den struktur, der er. Det var spørgsmål, der gik på, hvordan man sikrer mere præcist definerede mål, midler og indhold i samarbejdet. Hvordan sikres en fortsat dynamisk og fleksibel struktur og samarbejdsform i SSP-samarbejdet? Hvordan sikres en spredningseffekt af samarbejdet i det øvrige system og altså også i de andre forvaltninger? Hvilke nye samarbejdspartnere kunne man få knyttet tættere til SSP-samarbejdet? Hvordan sikres såvel forældres som børns retssikkerhed? Og hvordan sikres et solidt arbejdsgrundlag for en effektiv kriminalpræventiv indsats over for børn og unge i kommunerne?

Det var nogle af de spørgsmål, som rapporten pegede på burde afklares, og det synes vi faktisk at beslutningsforslaget giver os en glimrende mulighed for i Socialudvalget.

Om de konkrete ting i SF's forslag har jeg kun nogle enkelte bemærkninger. Vi støtter tankegangen om et centralt SSP-udvalg nedsat i Socialministeriets regi. Vi synes, det er en

glimrende idé, at kommunerne kan oprette SSP-udvalg. Det er måske en lidt bombastisk form, SF har fundet. Vi tror, det er vigtigt med nogle fleksible rammer, og det vil vi da godt se på.

Vi synes også, at det en glimrende idé, at SSP-udvalgene har nogle forpligtelser med hensyn til oplysningsvirksomhed og undersøgelser og nogle muligheder for nogle principielle drøftelser.

Det tredje punkt, jeg skal kommentere, er refusionssystemet.

Vi har den opfattelse i Socialdemokratiet, at man bør finde refusionsmodeller, der så præcist som muligt fremmer det forebyggende arbejde. Med andre ord: Det skal kunne betale sig for kommunerne at sætte hurtigt og tidligt ind.

Om det lige præcis skal være denne model og i en isoleret form i forhold til SSP-samarbejdet, har vi ikke taget stilling til, men som sagt giver forslaget os mulighed for en diskussion i Socialudvalget.

Endelig vil jeg slå et lille slag for klubbernes værdi i det sociale og kriminalitetsforebyggende arbejde. Det kommer vi tilbage til senere. Også i denne sammenhæng spiller klubvirksomheden og klubbernes mangfoldighed en kolossalt værdifuld rolle.

Merete Aarup (KF):

Når jeg læser SF's beslutningsforslag, så undrer jeg mig over, hvad det er for et ærinde, SF går. Er det medarbejdernes? Er det de faglige organisationers? Er det børnenes? Eller er det forældrenes?

Vi har i dag et centralt SSP-udvalg, der blev nedsat i 1975 af Det Kriminalpræventive Råd. Udvalgets opgave er forebyggende arbejde omkring børne- og ungdomskriminaliteten. Der finder jo et samarbejde sted mellem social- og sundhedsforvaltningerne, skolerne, fritidssektoren og det lokale politi.

Når 230 kommuner har SSP-samarbejde og det fungerer godt, så undrer jeg mig. Man har fået et samordnet forebyggelsessystem, som ganske vist er forskelligt fra kommune til kommune, fordi kommunerne er forskellige, strukturen er forskellig, og problemerne er altså forskellige alt efter kommunens størrelse.

Jeg ved, at det centrale SSP-udvalg arrangerer kurser og konferencer, så kommuner af

[Merete Aarup]

samme størrelse får lejlighed til at udveksle erfaringer, drøfte løsninger, behandle specifikke emner.

Der er nedsat arbejdsgrupper, hvor medarbejdere fra hele landet behandler emner, f.eks. de hårdt belastede børn, børnemishandling, gadenes børn, forældresamarbejde. Der tages virkelig mange emner op i disse arbejdsgrupper. Og i mange kommuner er der projekter og aktiviteter i gang med forebyggende arbejde rettet mod børn og unge.

Mange forskellige grupper inddrages i arbejdet, som ofte sker på en utraditionel måde, fordi man går på tværs af faggrænser. Man inddrager boligforeninger, frivillige organisationer, klubber og forældrene. Især forældrene er et vigtigt led i arbejdet, for det er jo deres børn, der er tale om.

Man forsøger at styrke det sociale netværk i lokalsamfundet frem for at behandle. Det er noget vi mener er meget væsentligt i det arbejde, der foregår i dag.

Med den udvikling, hvor det er nærpolti, skole- og miljømedarbejdere og konsulenter, der arbejder i marken, væk fra skrivebordene, er der overhovedet ingen grund til, at vi pludselig skal flytte det centrale SSP-udvalg over i Socialministeriet. Man har fundet ud af ude i kommunerne, at man kan arbejde på en mere hensigtsmæssig måde.

For os betyder det noget, at de tre bogstaver, S, S og P, er ligeværdige partnere i dette arbejde. Derfor siger vi: Hvorfor ændre noget, der fungerer godt?

Den konservative gruppe kan tilslutte sig justitsministerens bemærkninger, og jeg skal på gruppens vegne afvise forslaget.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Der var en enkelt ting i fru Merete Aarups tale, jeg hæftede mig ved. Det var, at forældrene er vigtige i arbejdet, det lagde Det Konservative Folkeparti megen vægt på.

Så vil jeg godt spørge, hvilke tanker fru Merete Aarup har gjort sig om AKF's undersøgelse, hvori det påpeges, at en af årsagerne til, at man vil have ophævet tavshedspligten, faktisk er, at man betragter forældrene som et besværligt led i det nye, lidt strømlinede sociale arbejde, som SSP-arbejdet også lanceres som.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Nu har man jo tidligere på dagen diskuteret hele problemet omkring tavshedspligten, og jeg mener, at den debat var utrolig fyldestgørende.

Jeg mener stadig væk, at som arbejdet foregår ude omkring, har vi mulighed for at få forældrene med i det opsøgende arbejde og med til at danne klubvirksomhed og til at gå aktivt ind vedrørende deres børn i hele arbejdet. Vi har medarbejdere, der kan henvende sig til forældrene og få dem aktiveret vedrørende deres egne børn.

Det foregår i dag på en god måde i kommunerne, og derfor kan jeg ikke se, at vi skal ændre det i den tro, at det bliver bedre at lægge det over i et andet regi end det, det ligger i i dag.

Vi mener, at det godt kan lade sig gøre at få forældrene med i samarbejdet omkring børn og unge og netop i boligområder, få engageret forældrene, sådan at man kan dæmme op for, at børn kommer ud i kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Jeg noterede mig fru Merete Aarups bemærkning om, at der ikke var nogen grund til at ændre ved noget. Det vil jeg da håbe at hendes partifælle justitsministeren bemærkede.

Den anden ting er, at fru Merete Aarup svarede egentlig ikke på det, jeg spurgte om, nemlig hvilke refleksioner fru Merete Aarup har gjort sig over det synspunkt, der er i AKF-undersøgelsen, og som der ikke er nogen der har betvivlet, nemlig at man ønsker at komme af med tavshedspligten og samtykkeerklæringen, fordi det er besværligt at medinddrage forældrene. Som der står i undersøgelsen: Det kunne jo tænkes, at de havde deres egne ideer om, hvordan problemerne skal løses, og nogle andre forslag end forvaltningen. Det forstår jeg at Det Konservative Folkeparti ikke har gjort sig særlige tanker om.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Inden i mig gav det et af de sjældne hop, da fru Merete Aarup sagde, at der jo ingen grund er til at ændre så meget, men det har hr. Carsten Andersen jo spurgt om.

[Leif Hermann]

Jeg vil godt spørge fru Merete Aarup, om hun ikke tilslutter sig bistandslovens grundlæggende princip, at når man har med børns og unges problemer at gøre, så har man også med deres forældres problemer at gøre, således at man nødvendigvis fra de sociale myndigheders side må anlægge et helhedssyn, og at der, når man ikke gør det, når man gør undtagelser fra dette helhedssyn, jf. reglerne om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, skal være tale om meget stærke retsgarantier.

Det vil jeg gerne bede om fru Merete Aarups kommentarer til, for vi diskuterer ikke alene kriminalpolitik. Vi diskuterer jo også socialpolitik i denne sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Jeg mener stadig væk ikke, at man skal ændre ved noget, der fungerer godt, og forslagsstillerne mener åbenbart, at tingene vil blive bedre ved, at man opretter dette centrale SSP-udvalg under Socialministeriet. Det mener vi ikke. Vi mener, at det fungerer godt dér, hvor det ligger.

I kommunerne ser vi på familien som en helhed under bistandsloven. Vi ser på dem inden for skole og fritid. Vi prøver at vurdere det enkelte menneske som en helhed, også børnene som en helhed. Vi prøver at se på forældrene, hvilke muligheder der er. Det er altid svært, hvis man skal gribe ind og tvangsjerne børn. Dér har vi jo dommere med. Der er den retssikkerhed, der skal være, og selvfølgelig skal der også her være retssikkerhed. Det er da helt klart. De ting skal være i orden.

Jeg ser ikke forskellen i arbejdet, og at det skulle blive bedre ved, at man flytter det fra Justitsministeriet, fra Det Kriminalpræventive Råd over i Socialministeriet. I kommunerne fungerer tingene godt. Hvorfor skulle man pludselig ændre strukturen højere op, når der kan nedsættes udvalg, hvad man jo har gjort i langt de fleste kommuner? Man kan selvfølgelig spørge: Hvorfor har de ikke gjort det i de sidste kommuner? Det må være, fordi de ikke mener, at der er behov for det.

Jeg mener i hvert fald, at tingene fungerer godt ude omkring, og derfor bør forældrene være med i samarbejdet om deres børn.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil også i korthed forholde mig til det centrale i SF's forslag, nemlig at man vil flytte disse ting over til et centralt SSP-udvalg under socialministeren og med den konkrete sammensætning, som er foreslået i punkt 1, og for de lokale SSP-udvalg i punkt 2 i beslutningsforslaget.

I Venstre mener vi, at SSP ligger rigtigt, hvor det ligger i øjeblikket, under Det Kriminalpræventive Råd. Vi er i og for sig ikke bange for at kalde en spade for en spade, og vi viger ikke tilbage for at lade det høre hjemme under det kriminalpræventive.

Det er rigtigt, at der er mange andre indgange til problemet end lige præcis det kriminelle og det kriminalpræventive – med streg under det præventive – men alligevel er det vel et særkende ved netop SSP, at det er kriminalprævention, det handler om.

Vi kan altså ikke støtte forslaget. Vi har i gruppen den opfattelse, at det er godt, at man fra kommune til kommune kan ordne sig, som man vil.

Jeg havde i mandags et møde i det nordjyske, hvor jeg er valgt, med SSP-medarbejdere i de kommuner deroppe, og det var mindre kommuner, i hvert fald sammenlignet med København, Århus eller Ålborg, og de havde skiftende behov. De meldte alle sammen om pæn succes i deres arbejde. Et par af dem mente endda, at de var ved at gøre sig selv arbejdsløse, og at de pågældende kommuner måske inden ret længe slet ikke behøvede at have en SSP-medarbejder ansat.

Hvis man når til, at ungdomskriminaliteten bliver så lav, så er der heller ingen grund til at oprette et lokalt SSP-udvalg. Jeg kan godt læse i punkt 2, at der står *kan*, så det er en mulighed, det er ikke en tvang, men alligevel mener vi ikke, at en så central model, som der her er lagt op til, er sagen.

Jeg har et enkelt spørgsmål. Det er ikke, fordi hr. Leif Hermann behøver at komme herop med det samme og svare med en kort bemærkning. Det kan ske, når han runder af til sidst. Det letter måske også arbejdsgangen lidt her i salen.

Jeg står med artiklen af seniorforsker Melbye i AKF-Nyt, nr. 4 i 1989, så nogle vil måske sige, at den er et år gammel. Nej, den er fra december 1989. En af de ting, jeg har hæftet mig ved i

[Bjørn Elmquist]

hendes referat af rapporten, er, at der mangler en mere fast kobling til arbejdsmarkedssiden i SSP-samarbejdet. Nu har jeg læst forslaget her igennem, og jeg finder, at det faktisk ikke direkte er indarbejdet i forslaget, som vi i øvrigt afviser. Det er ikke bare af den grund, vi afviser det, sådan skal det ikke udlægges.

I den sammenhæng vil jeg som justitsministeren lægge stor vægt på, at i det eksisterende SSP-samarbejde er der meget privat initiativ, det kan være private arbejdsgivere, det kan være private på anden vis i det lokale arbejde, og det kan være private, der via deres arbejde i Det Kriminalpræventive Råd går ind i det. Hvor er det i SF's forslag?

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det er nærmest helt utroligt at høre både Det Konservative Folkeparti og Venstres ordfører i denne sag: Det går såmænd så godt deroppe i Nordjylland. Der er de lige ved at blive arbejdsløse alle sammen. Nordjylland kan måske snart erklæres kriminalitetsfri for så vidt angår børne- og ungdomskriminalitet.

Nu kunne jeg godt tænke mig at spørge justitsministeren, hvad der er grunden til, at man skal lempe på tavshedspligtsbestemmelserne, når det går så godt. Det går ikke godt nok, hvisker justitsministeren dernedefra. Går det godt nok, hr. Bjørn Elmquist? Går det godt nok, fru Merete Aarup?

Det er en ejendommelig argumentation, som unægtelig sætter tingene noget i kontrast. Når vi taler med politiet, så går det bestemt ikke særlig godt. Når vi taler med hr. Bjørn Elmquist, så går det strålende. Når vi taler med fru Merete Aarup, så går det strålende. De to ordførere har et eller andet forklaringsproblem, synes jeg nok. Eller også skyldes det måske, at man overhovedet ikke har overholdt de regler, som faktisk har været gældende for SSP-udvalgets virksomhed, bl.a. forvaltningslovens bestemmelse om tavshedspligt.

Hvordan kan det være, at det er gået så godt? Skyldes det det forhold, at man har koncentreret sig om det langsigtede perspektiv, nemlig den generelle forebyggelse af kriminalitet? Og det er det, vi ønsker styrket med beslutningsfor-slaget.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Eller også eksisterer der en tredje mulighed, at hr. Leif Hermann ikke kan eller vil forstå det, sådan som vi præsenterer det. Vi prøver ikke at komme med en færdig model eller en færdig vurdering af, hvordan dette samarbejde udfolder sig i kommunerne.

Jeg har indtryk af ved at snakke med folk over hele landet, også i det københavnske område, at mange af de problemer, der vitterlig består for SSP-samarbejdet, er et storbyfænomen og især et københavnerfænomen, et østdansk fænomen. Det er her, vi har problemerne med tavshedspligten, har jeg indtryk af.

Derfor må der andre løsningsmodeller til – det er dem, vi støtter justitsministeren i – end de løsningsmodeller, SF kommer med her. Som jeg ser det, vil SF ud fra en vurdering, man baserer på en viden eller en erfaring fra det stor-københavnske område, påtvinge en sådan model på landsplan, og det mener jeg i hvert fald vil være forkert.

Jane Oksen (FP):

Jeg vil gerne starte med at sige, at Fremskridtspartiet er meget positiv over for SSP-arbejdet, uden at vi af den grund mener at kunne støtte SF's forslag.

Når jeg siger, at vi er positive over for SSP-arbejdet, er ikke dermed sagt, at vi mener, at det fungerer fuldstændig tilfredsstillende. Der kunne sikkert gøres en større indsats, end der gøres. Politiet skulle mere ud i skolerne og orientere. Men det handler selvfølgelig også om politisk vilje til at afsætte de nødvendige ressourcer til politiet.

Der kunne også tales om samarbejde til andre sider. Det her handler ikke bare om skole, socialforvaltning og politi. Hvad med sundhedsvæsenet? Hvad med lægerne? Og hvad med forældrene? Forældrene burde egentlig være hovedelementet i det her.

Hovedproblemet er efter Fremskridtspartiets mening den tavshedspligt, der eksisterer i dag, hvor sagsbehandlere føler, at politiet går for tæt på dem, hvis de skal udlevere oplysninger, hvor skolerne ikke er særlig interesseret i altid at orientere politiet om de nødvendige ting angående eleverne.

Alt dette hindrer det gode samarbejde, der ellers kunne være. Det må selvfølgelig være

[Jane Oksen]

gensidigt: Hvis politiet skal udlevere oplysninger til socialforvaltningen, så skal socialforvaltningen selvfølgelig også udlevere til politiet.

Man kunne vende sagen om og sige: Jamen skal forældrene ikke give deres tilladelse til oplysningerne? Det kan de jo gøre i dag, og så er der ingen problemer. Men problemet er netop, at forældrene tit og ofte slet ikke ved, hvad deres unge eller børn laver, og derfor kan de oplysninger ofte slet ikke komme frem, uden at de offentlige myndigheder på en eller anden måde taler sammen om tingene. Et bredt samarbejde er løsningen.

Med hensyn til at nedsætte et centralt SSP-udvalg er vi enige med de andre ordførere i, at Det Kriminalpræventive Råd fungerer udmærket, og at der ikke er grund til en yderligere overbygning på dette.

Så står der, at den enkelte kommunalbestyrelse kan oprette et lokalt SSP-udvalg. Det har man heldigvis ikke strammet så meget, at man ikke overlader det til den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, om den finder det formålstjenligt, og det synes jeg da også at den fremover skal gøre. Jeg synes, at man i kommunerne i dag har større muligheder for det brede samarbejde ved den ændring af den kommunale styrelseslov, der er sket, hvor det jo nu er muligt at nedsætte et særligt udvalg for børn og unge. Man slår ofte kulturudvalg og socialudvalg sammen, og det synes jeg er meget hensigtsmæssigt. Det beforder måske et bedre arbejde omkring de unge.

Det, det handler mest om, er selvfølgelig de mange unge, som ikke er inde i kriminalitet. Dem skal vi selvfølgelig redde fra at komme ind i kriminalitet.

Med hensyn til kommunernes udgifter hertil, der nu skal affoldes som en bistandsudgift i forbindelse med foranstaltninger vedrørende vilkår for tiltalefrafald eller betingede domme, mener vi ikke, at det er nogen god idé. Vi skal ikke have bistandsloven ind i mere end højst nødvendigt. Vi er mere tilhængere af, at unge får kontakt med politiet. Jeg tror, mange sagsbehandlere er for vattede. Det må være politiet, der først og fremmest tager en samtale med de unge.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Jane Oksen, om jeg

hørte rigtigt, at Fremskridtspartiet mener, at det er o.k., at forældrene ikke konfronteres med, ikke får at vide eller bliver bearbejdet med, hvad deres børn og unge går og roder sig ind i. Det er efter Fremskridtspartiets familiepølitik – hvis de har en sådan – ikke en sag, forældrene skal engagere sig i, og det er helt i orden, at politiet og børnene og de unge selv ordner de ting, så de ikke forstyrrer forældrene midt i TV-Avisen eller videospil eller sådan nogle titng.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet mener selvfølgelig, at børnene først og fremmest er forældrenes. Det var også det, jeg forsøgte at fremføre ved at sige, at de skulle drages mere ind i arbejdet. Men problemet er, at forældrene i dag ikke har tid til deres børn, og problemet kan også være, at forældrene måske ikke erkender, at der virkelig er problemer med deres børn, og derfor kan det være nødvendigt at gribe ind.

Kriminalstatistikker viser jo, at størsteparten af dem, der bliver kriminelle, har haft en belastende barndom, f.eks. har været anbragt uden for hjemmet. Det er den slags ting, der ofte gør, at forældrene ikke inddrages så meget, som de burde.

Vores hovedprincip er selvfølgelig, at forældrene skal inddrages og gerne spørges. Men hvis forældrene ikke vil samarbejde om de ting, så skal det være muligt for politiet uden forældrenes tilladelse at indhente oplysninger fra f.eks. socialforvaltningen. Det var det, jeg sagde.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Det var dejligt at høre, at jeg havde misforstået det. Det er altid dejligt at opleve de ting.

Jeg vil godt spørge fru Jane Oksen, hvilken situation man i Fremskridtspartiet synes er mest hensigtsmæssig. Den ene situation er, at der er en medarbejder, der forsøger at få forældrene til at samarbejde og interessere sig for børnene. Den anden situation er, at politiet anvender de midler, politiet nu engang er i besiddelse af, for at få forældrene til at følge de retningslinjer, politiet giver, nemlig enten bøder eller andre restriktive ting.

[Carsten Andersen]

Hvilken vej mener man egentlig i Fremskridtspartiet vi skal gå i disse sager? Er det et samarbejde med forældrene, eller er det konfrontationspolitik?

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Jeg ved ikke, om jeg skal gentage mig selv, men selvfølgelig er det først og fremmest et samarbejde, man skal forsøge at opnå. Det kommer der altid mest positivt ud af. Men som jeg sagde før, kan det være helt umuligt at etablere et sådant samarbejde, fordi de forældre måske selv er så hårdt belastet, at de ikke er motiveret for et samarbejde. Så må myndighederne nødvendigvis gribe ind.

Kirsten Lee (RV):

Jeg vil godt sige til den debat, der lige har fundet sted mellem hr. Carsten Andersen og fru Jane Oksen, at det nu er værd at påpege, at der faktisk er mange politibetjente, der er i stand til at fungere med ganske almindelig sund fornuft, uden at de absolut skal optræde med bål og brand og trusler og politimetoder. Vi har netop i SSP-samarbejdet set, at mange politibetjente påtager sig utraditionelle politiopgaver. Jeg vil såmænd ikke afvise, at det måske er derfor, det går så godt, at der er nogle mennesker, der træder ud af deres vante roller og engagerer sig i et arbejde som SSP, som netop er præget af fleksibilitet og tværfaglighed.

Det er sådan set ligegyldigt, hvor man anbringer SSP, om man anbringer det i Socialministeriets regi eller i Justitsministeriets regi, når det handler om tavshedspligten. Der er efter vores opfattelse fortsat behov for, at vi ændrer reglerne under hensyntagen til ombudsmandens kritik.

Vi har i Det Radikale Venstre ikke her i dag hørt nogen argumenter, der kan få os til at tro, at der er nogle positive ting ved at ændre et centralt SSP-udvalg og anbringe det i andet regi. Vi føler faktisk, at det går godt. Det er præget af fleksibilitet, det er præget af, at en masse engagerede mennesker kaster sig ud i det her arbejde med entusiasme, afhængigt af den mangfoldighed og det behov, der faktisk eksisterer i de forskellige kommuner.

Vi afviser forslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er et særdeles vigtigt emne, vi har med at gøre. Vi har jo tidligere i dag beskæftiget os med SSP-samarbejdet, og jeg tror også, man i alle tre instanser arbejder for at gøre det så godt som overhovedet muligt.

Jeg vil ikke afvise SF's forslag, og jeg vil ikke tilslutte mig og sige, at nu skal udvalget ligge der, nu skal vi gøre sådan, nu skal vi gøre sådan. Men jeg vil gerne tilsige et meget positivt udvalgsarbejde, hvor vi drøfter og ser på nogle af de ting, som også SF foreslår. Måske kan vi i udvalget finde frem til ting, som kunne gøres bedre og anderledes.

Vi er åbne for en drøftelse om det, fordi vi finder det uhyre vigtigt, og vi tror også, SF går ind i det, fordi man virkelig vil gavne sagen. Så kan vi have forskellige holdninger og meninger, og vi kan være uenige i SF's grundholdning, det er klart. Men vi er enige i synspunktet, at det gælder om at styrke samarbejdet og – vil jeg gerne igen understrege fra Kristeligt Folkepartis side – forebyggelsen, sådan at vi hindrer, at unge kommer ud i kriminalitet med de tragedier, det er både for dem og for hele familien.

Carsten Andersen (SF):

Jeg vil godt takke dem, som har givet tilslutning og ytret positiv interesse for forslaget. Jeg vil også godt takke dem, som har kritiseret forslaget, fordi de faktisk har tilkendegivet, at det egentlig mere er et spørgsmål om politisk holdning, end det er et spørgsmål om deres dybe kendskab til, hvordan SSP-arbejdet fungerer. Så har vi fået sat nogle af de ting lidt på plads.

Fru Merete Aarup spurgte, hvis ærinde det var vi gik, når vi fremsatte det her forslag.

Det ærinde, vi går – det er en af de ting, der har været meget fremme, og som der også har været rejst kritik af, nemlig at vi vil flytte det centrale SSP-udvalg fra Justitsministeriet og over til det sociale område – er, at vi ønsker, at de to S'er skal opprioriteres i SSP-arbejdet. Hvis man har fulgt med i diskussionen og debatten, også den, som er udgået fra SSP-medarbejderne, så vil man vide, at det har været et af kritikpunkterne, såmænd også fra en lang række af politifolkene, at man manglede noget aktivitet og intensiv deltagelse fra social- og skolevæsenets side. Derfor var det et ønske. Og så er det simpelt hen et spørgsmål om, at vi fra SF's side har spurgt: Hvilke problemer er der i det, som vi kan løse?

[Carsten Andersen]

For SF er det ikke et kardinalspørgsmål, om det ligger i Justitsministeriet eller i Socialministeriet. Det, der er det afgørende for os, og som der bemærkelsesværdigt nok ikke fra nogen af de borgerlige og regeringspartierne ordførere er blevet sat spørgsmålstegn ved, er de konkrete ændringer, som vi har foreslået i SSP-udvalgenes opgaver i kommunerne. Den ændring, der ligger der, er for det første, at vi ønsker, at de unge skal inddrages i SSP-arbejdet; det er der blevet peget på fra mange sider, at en af vejene frem er et engagement fra de unges side.

Den anden ting, vi peger på, er, at medarbejderne i de enkelte klubber, i de enkelte projekter, bliver medinddraget, og at de deltager i arbejdet.

Det er det, der er SF's intentioner med det her. Det er ikke et spørgsmål om, at vi lige præcis går nogen enkeltes ærinde, men det er et spørgsmål om, at vi mener, at man faktisk kan komme langt længere ved, at der også tilflyder det her område noget demokrati.

Justitsministeren finder foreslaget inderlig overflødig og peger på, at der er SSP-arbejde i gang i 230 kommuner. Justitsministeren har overset, at det arbejde, som er i gang i 230 kommuner, har en meget vekslende karakter, og der skal faktisk ikke ret meget til, før man kan få kaldt et eller andet projekt for et SSP-arbejde. Jeg har selv tidligere kaldt SSP for et udtryk for, at »sådan skaffes penge«, for hvis man har et projekt for unge, og kan man få det lokale SSP-udvalg til at sige god for det, så kan man faktisk få penge fra kommunen og også fra centralt hold til at få projektet i gang.

Det er jo for så vidt også godt, men hvis man ser på de projekter, som er i gang, og som bliver kaldt SSP-projekter, så er det ikke nogle, der er opfundet af det lokale SSP-udvalg. Det skriver AKF-rapporten meget klart. Det er nogle projekter, der er lavet af medarbejderne i den sociale forvaltning, der har fået de ting op at stå. Det er faktisk en brøkdel af de SSP-projekter, der fungerer, der er lavet af de egentlige SSP-udvalg, og som der også er taget initiativ til herfra.

Derfor er det bemærkelsesværdigt, at man står op og siger, at det fungerer jo godt og der er ingen grund til at styrke de ting. Jo, der er grund til at styrke det sociale område inden for SSP-området, fordi man netop nu nedlægger socialudvalgene og man laver det egentlig til én

stor forvaltning. Så er der jo netop grund til at styrke lige nøjagtig socialvæsenet og skolevæsenet i det her.

Der har været mange ordførere, som har sagt – og i særdeleshed lagde fru Merete Aarup vægt på det – at SSP skulle være ligeværdigt, og hvorfor ændre noget, der netop fungerer?

En af de ting, som vi står over for, og som vi også har behandlet ved det tidligere forslag, er, om det er den socialpolitiske arbejds metode, der skal have hovedvægten eller det er den politimæssige arbejds metode, der skal have hovedvægten i SSP-arbejdet. Havde justitsministeren ventet og hørt socialfolkenes og skolefolkenes udspil til SSP-arbejdet, så ville der have været et meget klart udsagn om, at man ønskede, at det var skolevæsenets og socialvæsenets arbejds metoder, der blev lagt til grund i SSP-arbejdet.

Og der er en forskel på arbejds metoderne inden for justitsvæsenet og inden for social- og skolevæsenet. Inden for social- og skolevæsenet er det grundlæggende, at man samarbejder med dem, man skal undervise, eller dem, man skal lave socialt arbejde for og med. Det er det ikke inden for politiet. Det vil være et meget dårligt fungerende politi, hvis man skal gå ud og spørge dem, man skal undersøge og efterforske omkring, om man godt må gå i gang med nogle opgaver her.

Men for socialt arbejde er det afgørende for enhver, der har haft med det at gøre, at hvis man ikke samarbejder med familien, hvis man ikke samarbejder med det sociale netværk, så er det meget lidt, man får ud af det sociale arbejde. Det er to sæt fagetiske regler, som støder mod hinanden, og man skal ikke kritisere politiet for, at de har den fagetiske regel, for ellers ville de fungere dårligt som politi, ligesom man ikke skal kritisere socialvæsenet for, at de har den fagetiske regel, for ellers fungerer de lige så dårligt som socialvæsen. Men at blande dem sammen det er et mismask, og det er egentlig dér, tingene støder sammen i denne sag.

Og det er egentlig også det, der er forskellen imellem at lægge det i Socialministeriet eller lægge det i Justitsministeriet, det er forskellen imellem at styrke det sociale arbejde i SSP eller at lade det fungere i justitsområdet.

Fru Kirsten Lee var inde på, at der er mange politifolk, der gør et godt stykke socialt arbejde. Det er der jo ikke en eneste der har betviv-

[Carsten Andersen]

let, fru Kirsten Lee. Selvfølgelig er der da mange politifolk, som laver et godt socialt arbejde. Det gør de i de frivillige organisationer. Det gør de en lang række steder, men det er forkert at blande socialt arbejde og politimæssigt arbejde sammen. Der ligger nemlig nogle faglige grundholdninger, som jeg lige har været inde på. Man skal ikke klandre de politifolk, som ønsker at arbejde socialt, for at de så går over i socialt arbejde. Hvorfor skulle de da ikke have lov til det? Lige så vel var der måske egentlig også brug for, at nogle af socialfolkene debatterede den måde, som politiet arbejder på, det er så en anden side af sagen.

Jeg takker for Kristeligt Folkepartis tilsagn om et grundigt udvalgsarbejde, og jeg skal også fra SF's side love, at vi vil føre opgaven videre med et grundigt udvalgsarbejde. Jeg håber da, at når vi får skabt klarhed over nogle af de ting, som vi med denne debat har fået konstateret hos regeringspartierne, er der måske en anden holdning til, hvordan SSP-arbejdet skal fungere fremover.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.30.

Mødet udsat kl. 18.37

Mødet genoptaget kl. 19.30

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Ledelsesansvar).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 17/1 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Det lovforslag, der ligger her, kan vi umiddelbart tilslutte os. Det er godt nok, som det er. Det har ladet vente lidt længe på sig, men det er for så vidt i orden.

Men lovforslaget her er jo ikke nok, hr. arbejdsminister. Vi har stadig væk ikke fået straffe nok til, at visse firmaer ikke fortsat blæser på arbejdsmiljøloven. Vi har så sent som i går og i dag i medierne set en sag fra Hobro, hvor et firma nu for 7. gang bliver straffet efter arbejdsmiljøloven, og så vidt man kan forstå, er der yderligere to sager i gang mod det samme firma.

Det er kun ét bevis på, at det er noget helt andet, der skal til end det, som indtil nu fremgår af arbejdsmiljøloven og også af det lovforslag, som arbejdsministeren her har fremsat. Der skal straffe til af en størrelsesorden, så det ikke kan betale sig ikke at overholde arbejdsmiljøloven.

Jeg synes også, det må være ærgerligt for de firmaer – som der trods alt er mange af – som overholder loven, at se nogen, der næsten konsekvent ikke overholder den.

Jeg ved ikke, hvordan vi får domstolene til at idømme strengere straffe. Jeg ved godt, at der er noget med, at det altså er domstolenes område, og det er meget vanskeligt at få dem til at idømme strengere straffe, men det må vi se hvad vi kan gøre ved under udvalgsarbejdet, for det er utilfredsstillende, som det er.

Det er helt sikkert, at vi fra Socialdemokratiets side i hvert fald ønsker nye former for sanktioner indført. Vi ønsker f.eks. – og det vil vi tage op under udvalgsbehandlingen – at den for-tjeneste eller den fordel, der er opnået ved at overtræde arbejdsmiljøloven, skal kunne konfiskeres. Og frem for alt ønsker vi, at retten til at drive en virksomhed skal kunne fratages de mennesker, der gang på gang overtræder arbejdsmiljøloven. Så tror jeg endelig, vi får fortalt de mennesker, at arbejdsmiljøloven skal overholdes.

Jeg håber, at vi nu med den nye arbejdsminister kan få en dialog i gang i udvalget, og at vi